

Ponikalnica NLB

Ze dalj časa je aktualna javna polemika v zvezi z dogodki in poslovanjem NLB, d. d., kjer poteka tudi skrbni pregled, ki ga izvaja tuja revizijska hiša European Rasolution Capital Center.

Domnevamo, da bodo rezultati pregleda, s poudarkom na kriterijih in pogojih dodeljevanja ter zavarovanja kreditov posameznim večjim razvpitim komitentom, predstavljeni slovenski javnosti, davkoplačevalcem, točneje nam t. i. financerjem te banke, saj je bila že večkrat dokapitalizirana z našim denarjem. NLB namreč skrbno skriva te svoje podatke, češ da gre za *poslovno skrivnost*, in ker obstaja resna bojazen, da bo tudi v bodoče tako, naj navedem svoje izkušnje pri delu v državnem zboru v preiskovalni komisiji za ugotovitev politične odgovornosti ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregorja Golobiča zaradi suma klientelizma in koruptnega ravnanja, ki je delovala v mandatu prejšnjega sklica, to je 2008–2011. Ko je preiskovalna komisija v svojem mandatu pri NLB na podlagi 93. člena slovenske ustave zahtevala nekatere podatke o posameznih kreditih, dodeljenih Ultri, d. o. o., je bil odgovor NLB odklonilen z razlogom, da gre za poslovno skrivnost.

Zakon o tajnih podatkih, ki sicer ureja varovanje takih podatkov države, ki se nanašajo na javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ali obveščevalno in varnostno dejavnost države, kar pomeni da gre za tajnosti, ki so predmet najvišje stopnje varovanja interesov neke države, določa, da imajo v zvezi z opravljanjem svoje funkcije dostop do tajnih podatkov med drugim tudi poslanci.

NLB se je z odklanjanjem razkritja zahtevanih podatkov poslancem, članom preiskovalne komisije, ki jo je ustanovil najvišji zakonodajni organ države, državni zbor, po svoji pomembnosti postavila nad državo, saj je trdila, da poslanci do vpogleda ter pridobitve zahtevane bančne dokumentacije niso upravičeni.

Kreditni odbor NLB po določilih notranjih aktov banke šteje pet članov. Člani odbora so člani uprave. Tudi priče, ki so bile zaslišane pred preiskovalno komisijo in so bile v vodstvu NLB, obenem predsedniki in člani kreditnega odbora, na konkretna vprašanja o pogojih, višini ter podelitvi in zavarovanju kreditov Ultri niso želele odgovarjati, češ da gre za poslovno skrivnost.

Zakon o gospodarskih družbah opredeljuje kot poslovno skrivnost podatke, za katere tako določi družba s pisnim sklepom. S tem sklepom morajo biti seznanjeni družbeniki, delavci, člani organov družbe in druge osebe, ki morajo varovati poslovno skrivnost.

Predmet poslovne skrivnosti so podatki, ki pomenijo za podjetje konkurenčno prednost, kot so nov postopek za izdelavo novega izdelka, seznam stalnih odjemalcev, analiza trga. Zakon v komentarju navaja, da

se dokumenti, označeni kot poslovna skrivnost, prevedejo v najnižjo stopnjo tajnosti, kot jo določa zakon o tajnih podatkih, to je *interno*. Prav tako poudarja, da potem ko je neki posel končan, ni več nobenega razloga, da ima oznako kakršnekoli tajnosti.

Zakon o bančništvu določa, da mora banka kot zaupne varovati vse podatke, dejstva in okoliščine o posamezni stranki, ne glede na način, na katerega je pridobila te podatke.

Dolžnost varovanja zaupnih podatkov ne velja:

- če stranka izrecno pisno pristane, da se sporočijo posamezni zaupni podatki;
- če te podatke v izvajanju nadzora potrebuje Banka Slovenije;

- v primerih posredovanja podatkov nadrejenim družbam v zvezi z nadzorom;

- za izmenjavo informacij med bankami o boniteti strank i;

- v drugih primerih, ki jih določa zakon.

Bančni kodeks Združenja bank Slovenije (ZBS) določa, da se posamezna banka ne more sklicevati na dolžnost, da varuje bančno tajnost, kadar gre za poročila in podatke oblastem in nadzornim organom po zakonitih predpisih. Pomembno je tudi dejstvo, da je NLB v pretežni lasti države in s tem tudi državljanov, ki so bili v preteklosti kot davkoplačevalci prisiljeni sanirati izgubo te banke. Lastniška struktura NLB, d. d., v neposredni in posredni lasti države je namreč 53,52 odstotka: Republika Slovenija (33,1-% delež), SOD (5,05-%), KAD (5,01-%), Poteza Naložbe (5,99-%), Zavarovalnica Triglav (3,15-%), Triglav Steber 1 (1,22-%). Tako ni nobenih zakonitih razlogov, da bi NLB, d. d., še vnaprej skrivala podatke o svojem preteklem poslovanju ter da rezultati skrbnega pregleda revizijske hiše ne bi bili javno znani.

Na koncu bi navedla še stališče dr. Jožeta Pučnika, s katerim sem sodelovala, da država in njene ustanove svojih nepravilnosti ter nezakonitih in dvomljivih poslov (svinjarij, dobessedno po Pučniku) ne morejo skrivati tako, da jih označijo kot tajne.

Marija Drenovec, Ljubljana